

DIRVA

Nr. 119

Spalis-October 15, 1962

Cleveland, Ohio

AMERIKONIŠKA TRAGEDIJA

Kennedy administracija, kuriai prikišamas nuolaidumas užsienio politikoje, pasirodė esanti labai ryžtinga kovoje už vieno piliečio teises, kurias parėmė net 35,000 karių sutelktinė jėga. - Tačiau ir tokios gausios jėgos negalėjo pakeisti vienu ypu rasiinės neapykantos ir prietarų, kurie yra tokie pat seni, kaip ir visos žmonijos istorija.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Rugsėjo 26 d. laikraščių antraštės skelbė: "SOVIETŲ LAIVYNAS STATOSI BAZĘ KUBOJE... JAV YRA PASIRUOŠUSIOS PANAUDOTI KARIUOMENĘ". Pirmoji antraštė lietė sovietų pasiruošimus Kuboje, antrąją JAV vyriausybės pastangas priversti Mississippi valstybės universitetą priimti naują studentą. Mr. James Meredith norėjo įstoti būtinai į tą universitetą, o Mr. Chruščiovas užsinerėjo Vakarų Hemisferos. Kennedy administracija pasirodė esanti labai ryžtinga pirmuoju atveju, nuolaidi antruoju -- liūdnai konstatavo š.m. spalio 9 d. Nr. dešimtosios pakraipos National Review.

Kas toliau sekė, buvo tikra amerikoniška tragedija. JAV neoficialiai sutiko prisidėti prie nelaimingos invazijos į Kubą belaisvių išpirkimo, kuris atsieis apie 62 mil. dolerių, o į mažą Mississippi miestelį Oxford, kuriame tėra apie 7,000 nuolatinių gyventojų ir apie 8,000 studentų, buvo sutelkta net 35,000 karių. Oxforde taip pat buvo suimtas buvęs gen. E. Walker, kuris pasitraukė iš kariuomenės, protestuodamas prieš bolševikines tendencijas dabartinėje administracijoje. Likimo ironija norėjo, kad jį suimtų tas pats US-maršalas James J.P. McShane, kuris pagarsėjo visame pasaulyje, negalėdamas apsaugoti nuo susižeidimo sovietų šnipą "Lithuanian born" Robertą Soblen. Ir generolui buvo paskirta ta pati užstata suma kaip Sobleniui - 100,000 dol. Priedo generolas buvo pasiūstas proto ištyrimui į tą patį federalinį kalėjimą, kur savo bausmę turėjo atlikti Soblen -- vilkaviškietis Sabolevičius (žiūr. Dirvos 99 Nr.) Administracijai

būtinai užsispyrus tyrinėti valdiškom lėšom generolo protą, jis gero net kelis mėnesius galėjo būti išlaikytas kalėjimo ligoinėje. Tik spaudoje kilus susijaudinimui, gen. Walker buvo paleistas už pusiau sumažintą užstatą su sąlyga, kad jis privačiai pasitiktų savo dvasinę sveikatą. Generolas yra kaltinamas kurstęs sukilimą prieš JAV santvarką...

Dėl ko visas tas sąmyšis? James Meredith yra 29 metų negras, (tarp kitko, šešis metus atitarnavęs JAV karo aviacijoje) ir nuolatinis Mississippi gyventojas. Kaip toks jis yra kvalifikuotas mokytis valstybės universitete, tačiau Mississippi turi atskiras mokyklas ir universitetus baltiesiems, kurie sudaro apie 55% visų gyventojų (2 milijonai viso labo), ir negrams. Baltiesiems skirtas Oxfordo universitetas, įsteigtas 1848 metais, neturi jokio ypatingo vardo, tai eilinė mokslo įstaiga, jei neskaityti, kad jos studentės 1948 ir 1959 m. pretendavo į Miss Amerika titulą. Tokiu būdu Meredith kovojo tik už principą, kad mokslo įstaigos turi būti mišrios. Gubernatorius Barnett, nenorėdamas įleisti į Oxfordo universitetą negrą, rėmėsi konstitucijos 10-tuoju priedu, kuris visas teises, kurios įsiskaidė nėra perduotos federaliniam įstaigom, palieka atskirų valstybių administracijai. O švietimas yra atskirų valstybių reikalas. Tuo tarpu Kennedy administracija, tokomis stipriomis kariuomenės jėgomis paremdama Mereditho norą, turėjo galvoje 14-tą konstitucijos priedą, priimtą po pilietinio karo. Tas priedas visiems JAV piliečiams garantuoja lygias teises. 1890 m.

JAV aukščiausias teismas išaiškino, kad jei negrams yra duodamos tokios pat mokyklos kaip baltiesiems, jų segregacija neprieštarauja konstitucijai. Tik vėliau, Eisenhowerio administracijos laikais, aukščiausias teismas pakeitė savo pažiūrą, reikalaujamas mokyklas sumaišyti. Čia vėl komiškas momentas, kada Eisenhowerio administracija pasiuntė kariuomenę, kad parėmus mokyklų sumaišymą Little Rock, Arkansas, tiems daliniams vadovavo tas pats generolas Walker, o J.F. Kennedy kariuomenės pa-

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISUR

* JAV VYRIAUSYBĖ PAREIŠKĖ NEGALINTI užtikrinti plaukiančių į Kubą laivų saugumą. Anti-Castro sukilėliai grąšina skandinsią laivus, vežančius prekes Castro vyriausybei. Anglai pareiškė susirūpinimą jų laivų saugumui, nematydami jokio reikalo nuo transportų į komunistų sąlą susilaikyti.

* VAK. VOKIETIJOS PARLAMENTAS PRIĖMĖ REZOLIUCIJĄ, kuria kreipiamasi į "4 didžiuosius" sudaryti pastoviai komisiją Vokietijos problemoms išspręsti, kaip sąlygą pastoviai taikai.

* ALŽIRO UŽSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS, kalbėdamas JTO sesijoje, pasmerkė JAV "pastangas" nuversti Castro režimą Kuboje. Prieš tai Ben Bella deklaravo Alžiro neutralitą...

* ANGLIKONŲ, METODISTŲ, LIUTERONŲ, KOPTŲ, ORTODOKSŲ IR KT. RELIGINIŲ GRUPIŲ ATSTOVAI posėdžiavo Romoje su 7 Popiežiaus atstovais. Tai bene pirmas istorijoje įvykis kada tiek įtakingų religinių atstovų susirenka formaliai svarstyti artimesnių ryšių tarp tų religijų klausimus. Daugelio nuomone, tokie posėdžiai neturi precedento.

* JAV IR JTO SAUGUMO ORGANAI įspėti pasiruošti artėjančiam N. Chruščiovo vizitui į New Yorką.

* PREZIDENTAS DE GAULLE sutinkas dalyvauti JAV, Anglijos ir Vokietijos valstybių galvų konferencijoje, jei krizė dėl Berlyno paaštrėtų. Bet jis vis griežtai atsisako dalyvauti "4 didžiųjų" (su Sov. Sąjunga) konferencijoje, kol tokios konferencijos vyks sovietų spaudimo ir provokacijų įtakoje.

Iškilminga Antano Olio akademija

ALTS-gos Philadelphia's skyriaus iniciatyva spalio 7 d., Four Chefs salėje buvo iškilminga Antano Olio akademija, kurios asmenybę vaizdžiai apibūdino prof. J. Puzinas ir adv. Antanas Lapinskas.

Minėjimą pradėjo skyriaus pirm. J. Česonis, kviesdamas at-

turėtų žinoti, matyti ir sekti ANTANĄ OLĮ, kad būtų gyvos ir naudingos jėgos išlaisvinti pavergtajai Lietuvai, -- baigė savo žodį Irena Veblaitienė.

Prof. J. Puzinas, apibūdindamas A. Olio asmenybę, priminė ir jo tėvą, kaip pavyzdingo, tauraus lietuvio nueitą gyvenimo kelią, jo

Velionis Antanas Olys buvo viena pačių šviesiausių asmenybių Amerikos lietuvių tarpe.

įsistojimu pagerbti velionio atminimą. Trumpa, bet prasminga įvadą padarė meninės dalies vedėja I. Veblaitienė-Vyliadaitė, jaunosios kartos atstovė. Tarp kitko ji sakė:

-- Antanas Olys priklausė prie tų mūsų tautinių žiburių, kurie ne tik negėsta laiko eigoje, bet priešingai, ilgai išryškėja ir švinta vis nauja toliau siekiančia šviesa.

Jis pirmasis, kuris suprato ir vykdė lietuvių misiją šiame krašte pagal šį credo: tik sąmoningas ir aktyvus lietuvis yra vertingas gyvenamojo krašto pilietis. Lietuvio ir šio krašto piliečio pareigų ir teisių sintezė jį įgalino iškilti į vadovaujančią asmenybę lietuvių ir amerikiečių visuomeniniame, politiniame ir kultūriname gyvenime. Todėl ir jo asmeninės veiklos reikšmė Lietuvos labai buvo dešimteriopai didesnė ir efektingesnė.

Antano Olio taip išryškintoji Amerikos lietuvių misijos sąvoka pasilieka akivaizdžiu pavyzdžiu ir įkvėpimu augančiai karta tai šviesioje kraštoje. Kad būti geru krašto piliečiu pirma reikia būti geru lietuviu kaip sąlyga, be kurios negalime išplėtoti reikšmingesnės asmenybės taip reikalingos kovai dėl Lietuvos laisvės.

A.L.T. Sąjungos Philadelphia's skyriaus ryžtas dovanoti Vasario 15 dienos gimnazijai šio didžiojo lietuvių paveikslą yra reikšmingas žygis, vertas visų mūsų pagarbos. Visuose kraštuose išlaikytosios jaunosios lietuvių kartos

darbus Lietuvai, kurie buvo pavyzdžiu ir sūniui Antanui. Tarp kitko jis kalbėjo:

-- Žmonių gyvenimo keliai labai nevienodi: vieniems būna lemta išeiti gyvenimui plačiais vieškeliais, kitiems teskirta kaptotis siauruose takeliuose. Vieni žmonės baigia savo amžių tegyvenę sau bei savo artimiesiems ir dingsta amžių glūdimyje nepalikdami pėdsakų, kiti -- skiriasi su šiuo pasauliu dirbė ne tik tai sau, bet visuomenei, visai savo tautai, net žmonijai. Tokie žmonės ir po mirties ilgą laiką išlieka gyvi savoje visuomenėje, tautoje ar net ir visoje žmonijoje. Antanui Oliui, kurio prisiminimai susirinkime, buvo lemta išeiti į platesnį gyvenimo kelią, dirbti ne tik tai lietuvių visuomenėje, savo tėvų žemės labui, bet ir šio krašto gerovei.

Olio veikla buvo labai šakota, -- kalbėjo toliau prelegentas, -- o politiškai ypač suaktyvėjo 1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą. 1941 m. jis įsteigė Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir buvo pirmuoju jos pirmininku. Lietuvos bylai kelti amerikiečių tarpe, 1944 m. įsteigė Amerikos Lietuvių Misiją. 1949 m. kelioms tautinėms organizacijoms apsijungus į Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, Olys savo veiklą perkėlė į tą naują, jo paties kurį laiką vadovautą organizaciją. Turėdamas pažinčių įtakingų amerikiečių tarpe, jis pavergtos Lietuvos reikalą dar labiau išjudino.

Kaip žinome, Olys aktyviai reikšė respublikonų partijoje ir jau

nuo 1944 buvo Illinojaus lietuvių respublikonų vadu, nuo 1947 m. visų tautinių grupių pirmininku.

Tad savo tolimesnėje politinėje veikloje nebesiribojo vien tik tiktai lietuviams, bet ir Lietuvos laisvės bylą sugebėjo įjungti ir įtakingus amerikiečius.

Čia prof. J. Puzinas paminėjo keletą pačių didžiųjų A. Olio darbų Lietuvos laisvinimo reikalu, suruošytą visa eilę didžiulių politinių susirinkimų, kuriuose dalyvaudavo ne tik tūkstančiai lietuvių, bet ir amerikiečių. Tokie didžiuliai seimai, sąskrydžiai yra buvę Chicagoje, New Yorke, Kalifornijoje steigiant Jungtines Tautas, Washingtone ir kt. Visiems tiems darbams jis nesi-gailėjo nei savo sveikatos, nei lėšų. Olys, kad ir būdamas tautininkas, mokėjo gražiai sugyventi ir dirbti bendrą darbą su kitų srovių žmonėmis. Jis neatsiribojo nuo kitus įsitikinimus turinčių savo tautiečių, kaip dažnai daro sufanatizėję partijų žmonės, jau iš anksto su nepasitikėjimu žiūrėdami į kitų srovių atstovus.

A. Olys yra sektinas pavyzdys, kad žmogus, gimęs čia Amerikoje, net nematęs Lietuvos, rodytų tokią gilią meilę savo tėvų kraštui, kad taip gražiai išmokyti lietuviškai ne tik kalbėti, bet ir rašyti. O kiek jau mūsų naujųjų ateivių vaikų yra virtę be-rasčiais, kad ir išėję čia aukštuosius mokslus! Tą ryšį su Lietuva savo paskutinėje kalboje prieš mirtį, 1958 m. Vasario 16 d. Antanas Olys štai kaip gražiai apibūdino: "Aš neturėjau laimės pamatyti Lietuvos, bet aš buvau laimingas sutikęs čia žmonių, kurie atėję iš Lietuvos prieš 40-50 metų, žinojo ir mokėjo, kaip paskleisti meilę Lietuvai. Ir man rodos jie bus atlikę didžiausią Lietuvos laisvinimo darbą, įkvėpdami kitiems tvirtą meilės jausmą Lietuvos kraštui, jos pra-eičiai ir jos žmonėms".

Olys -- tai plati, didelio takto ir neilinių gabumų asmenybė. Tai ryžto žmogus, nebijojęs sunkumų ir pasitaikančių kliūčių savo planams įgyvendinti. Jis, būdamas demokratiškas ir liberalus, mokėjo ramiai, šaltai ir kantriai išklausyti kitų nuomones, kad tik bendras darbas būtų sėkmingesnis. Olys -- tai viena iš pačių šviesiausių asmenybių Amerikos lietuvių tarpe. Jis buvo peržengęs bet kurias partines ar grupines užtvaras, apie ką kalba ir šio minėjimo iš įvairių organizacijų garbės komiteto sąstata, -- baigė prof. J. Puzinas.

Adv. A. Lapinskas artimas Olio bičiulis ir bendradarbis pasakojė iš savo atsiminimų pabrėždamas, kad A. Olys savo veikloje visur ir visiems įtikinėjo Lietuvos krašto vispusią lygybę su kitais kraštais, kurie turi laisvę, todėl atleikite ir pagalbėkite mums savo kraštui laisvę atgauti, -- sakėdavo jis. Lapinskas priminė daug dar Olio atliktų darbų.

Poniai Vėrai Olienei A. Jonys ir G. Dilbienė įteikė puokštę gėlių Philadelphia's skyriaus vardu.

Vytautas Abraitis, ALTS-gos pirmininkas, savo žodyje pažymėjo, kad A. Olys, kaip didis patriotas lietuvis paliko savo testamentą, kurį mums, jo pasekėjams tenka vykdyti: tęsti ankstyvesnių Amerikos lietuvių kartų tautinės lietuviškos veiklos tradiciją, palaikant ir ugdat lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos tautinės kultūros vertybes Amerikos lietuvių tarpe, skatinant ir remiant Amerikos lietuvių pastangas teigiamai įsijungti į Amerikos visuomeninį bei ūkinį gyvenimą ir remiant lietuvių tautos pastangas atstatyti ir išlaikyti savam krašte nepriklausomos Lietuvos valstybę, apsaugojančią pagrindines žmogaus teises bei laisves.

Šis veikimas sąlygojamas: a) ištikimumu Amerikos Jungtinių Valstybių santvarkai bei lojaliu paklusnumu šio krašto įstatymams, b) gerbimu žmogaus asmens ir sąžinės laisvės ir c) tolerancija religijos dalykuose.

Šis Antano Olio testamentas yra surašytas organizacijos įstatuose, kurios steigėju ir pirmuoju pirmininku Antanas Olys buvo -- tai Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos įstatų 2-me str. Nežiūrint to, kad jau praėjo beveik 12 metų nuo to laiko, kada šis jo testamentas buvo surašytas, jis

(Nukelta į 2 psl.)

Šiandien ir rytoj

DE GAULLE grasina prancūzams pasitraukimu iš prezidento pareigų, jei spalio 28 d. referendume dėl konstitucijos pakeitimo negaus užtenkamos persvaros.

Ginčas dėl konstitucijos pakeitimo Prancūzijoje įgauna visą aštresnę formą. Parlamento atstovai didžiojo pasisakė prieš tokį de Gaulle siūlomą projektą, pagal kurį naujasis Prancūzijos prezidentas būtų renkamas ne 50,000 rinkikų kolegijos, sudarytos iš savivaldybių ir parlamento atstovų, bet visos tautos.

Iš pirmo žvilgsnio atrodyti, kad ginčytis nebūtų reikalo. Pasiūlymas demokratiškas.

KAI Prancūzija buvo įklimpusi Alžiro kare, parlamento atstovams 1958 metais buvo priimtina de Gaulle kandidatūra.

Supratę, kad karą galima baigti tik derybomis, o ne jėga, patys nedrįso derėtis, bijodami armijos sukilimo.

Šiandien, kai karas baigtas, politinėms partijoms vėl grįžo noras valdyti kraštą ir bijo, kad de Gaulle su savo reformom neilikuotų demokratijos.

DE GAULLE projektas yra panašus į Amerikoje praktikuojamą prezidento rinkimus.

Bet kas tinka Amerikai, netinka Prancūzijai. Ten partijos turi stiprų politinį atspalvį, skirtingas idėjas ir pasaulėžiūrą. Naujojo prezidento išrinkimas visuotiniu balsavimu partijoms yra nepriimtinas.

Kadangi Prancūzijoje radijas ir televizija yra vyriausybės rankose, ji visad galės išvystyti propagandą už tokį kandidatą, kuris jai patiks ir galės vykdyti politikos tęstinumą.

Pats de Gaulle pripažįsta, kad paskutinieji bandymai jį nužudyti, verčia prezidentą rinkti visos tautos balsavimu tam, kad būtų užtikrintas jo politikos tęstinumas.

KAUNIETIS, atvykęs į Vilnių, teiraujasi draugo, dirbančio vienoje "ministerijoje":

-- Ar tiesa, kad Sniečkus taip bijo atentatų, kad į darbininkų mitingus visad siunčia "panašiuolį"?

-- Tai netiesa. Draugas Sniečkus nereikalingas panašiuoliui, nes jis yra gyventojų mylimas!...

-- Bet vakar jį suįs įstaigoje aš mačiau žmogų, labai panašų į Sniečkų, kaip du vandens lašai.

-- Tai buvo vienas tarnautojų, kuris dirbo trečiame aukšte. Bet jis jau miręs. Šį rytą buvo rastas gatvėje darbininkų nužudytas.

(vg)

ALŽIRO PREMIJERAS BEN BELLA: -- Reikia rimtai pagalvoti, ar verta panašiai įsirengti namą...!

AMERIKONIŠKA TRAGEDIJA...

(Atkelta iš 1 psl.)

naudojimą smarkiai kritikavo. Dabar ano meto kritikas pasinaudojo savo pirmtakūno metodais, tačiau Eisenhoweris iš karto nepalikio jokios abejonės, kad jis panaudos visą jėgą teismo pažūrai įgyvendinti, tuo tarpu Kennedy pirmiausiai norėjo apsieiti tik US-maršalų talka, kas privedė prie riaušių, kurių metu buvo užmušti du visai niekuo dėti žmonės (vienas jų prancūzų žurnalistas).

Aišku, kad politika čia vaidino didelę rolę. Gubernatorius Barnett, kurio prestižas buvo gerokai smukęs ir kuris greičiausiai nebūtų naujai perrinktas, savo pasipriešinimu federalinei valdžiai įgavo herojaus aureolę ir užtikrino savo perrinkimą į gubernatorių, Kennedy administraciją tas incidentas pastatė į keblią padėtį. Mississippi, kaip ir visoje pietinėje JAV dalyje demokratai praktiškai yra monopolinė partija, o kas liečia šiaurinės dalies negrus, tai jie paprastai balsuoja irgi už demokratą. Tokiu būdu prezidentas pavartodamas jėgą gal tik geriau paveikė šiaurinius negrus, kurie ir be to balsuoja už demokratą, o pietinius demokratų tikrai sukiršino prieš save.

Lieta dar prestižo užsieniuose klausimas. Gyvendami Lietuvoje mes negalėjome suprasti segregacijos egzistencijos fakto, čia mes matome, kad toji problema praktiškai nėra lengvai išsprendžiama. Turint galvoje, kad Jungtinėse Tautose daugumą dabar sudaro ne baltosios rasės valstybės, segregacijos faktas, aišku nekalba, JAV naudai. Antra vertus, santykiai tarp atskirų suvereninių valstybių dar tebėra tokie pat, kaip tarp pirmųjų žmonių.

A. OLIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

ir šiandien inspiroja ne tik senuosius Tautinės Sąjungos narius bet ir tuos, kuriems neteko asmeniškai A. Olio pažinti, nes jo įkurtoji Tautinė Sąjunga ir po jo mirties dar vis auga įsijungiant į ją jaunajai lietuvių kartai.

V. Abraitis ALTS-gos Valdybos, Vilties Dr-jos Valdybos ir Dirvos redaktoriaus vardu dėkojo Philadelphiaus skyriaus vadovybei ir plačiai visuomenei už suruoštą A. Oliui pagerbti akademią ir su jo vardu bei darbais supažindinimą Vasario 16 Gimnazijos mokinių, pasirūpinant jo portretu papuošti tos gimnazijos aktų salę, -- baigė savo žodį S-gos pirm. V. Abraitis.

MENINĖ DALIS

Meninę dalį atliko jauna dainininkė Irena Stankūnaitė iš Lindeno, N.J. Ji, neseniai baigusi muzikos mokyklą New Yorke, žavingai atliko "Lakštingalos giesmę" V. Kuprevičiaus, "Lietuvos laukai", S. Čerienės-Mulks, "Žvaigždutė", B. Dvariono ir "Už upelių", J. Stankūno. Žinoma, neapsiejo be pakartojimo, nesibaigiant ploijs.

Akordeonistas Charles Daubaras, savo koncertais žinomas ne tik lietuvių bet ir amerikiečių pasaulyje, daug koncertavęs po visą Ameriką ir televizijoje, pagrojo "Oi žiba žiburėlis", "Klumpakojis", "Paris Medley" ir "Comedians Gallop".

Irena Vėblaitienė su giliu įsijautimu padėklamavo iš Laucius poemos ir labai gyvai žavingai vadovavo meninei programai.

Vakarienis metu žodį darė visa eilė dalyvavusių lietuvių organizacijų atstovų ir tolimas svečias, bet artimas buvęs A. Olio bičiulis Juozas Bachunas su ponia. Iš Chicago buvo atvykusi ponia Lilija Vanagaitienė, iš New Yorko ALTS-gos centro valdybos nariai: V. Abraitis-pirm., A. Senikas su ponia, dr. B. Nemickas ir kiti.

Kalbėjo ir vietos didelis lietuviškų darbų rėmėjas Charles Chleden su ponia. Svečių buvo ir daug jaunųjų atstovų, jų tarpe R. Mieželis iš Chicago.

Rengimo komitetą sudarė be S-gos skyriaus valdybos ir šie garbės nariai: Ch. Chleden, J. Augaitytė, H.E. Vainiūnienė, P. Jonkus, J. Puzinas, J. Stiklorius, V. Šaudzis ir V. Volertas. Svečių dalyvavo apie pusantro šimto. A. Olio portretą sukūrė dail. A. Rukštelė.

Emilija Čekienė

SKAITYTOJŲ PASTABOS

Baltieji užleidžia pozicijas spalvotiesiems ir... komunistams

Kolonijinės valstybės Afrikoje viena po kitos atiduoda kraštus patiems valdyti spalvuočių rankas. Ne visi pastebi, kad baltieji rasė palaipsniui užleidžia savo pozicijas spalvotiesiems, o per juos komunistams. Tą problemą svarstant atsiranda įvairių nuomonių. Vieni sako, kad baltieji rasė užsitarnavo savo žlugimo, o kiti, kad atsižvelgiant į žmoniškumą, savo pozicijas užleidžia spalvotiesiems. Nesąžininga, kad spalvotieji yra negabesni už baltuosius. Paskutinėje sako, jei spalvotiesiems bus duotos lygios teisės ir suteikta nepriklausomybė, tai už viską ir vergautą laiką, spalvotieji baltiesiems atleis.

Paimkime pavyzdžiu Kongo, kur, atsižvelgiant į žmoniškumą, baltieji rasė atidavė juodiesiems žemę, nejudamą turtą, fabrikus, savo darbo vaisius ir meną. Už visą tai juodieji niekuo neatsilygino. Beveik visai nėra daktarų, nem, nuosirdesnis ir glaudesnis bendravimas prasidėjo aukščiau stovinčiuose socialiniuose sluoksniuose, kai tuo tarpu masės liko daugiau uždaros (Mišrių vedybų buvo daugiau inteligentų tarpe negu kaimiečių).

Technikų ir kitokių specialistų. Dėl tos priežasties, po keleto metų fabrikai sustos veikę, pradės griūti. Ariamoji žemė pasidarys nederlinga. Įsigalės korupcija ir diktatūra daug kartų žiauresnė negu buvo baltiesiems valdant. Naujų Afrikos valstybių vyriausybų galvos ir naujoji aristokratija stengsis įsigyti auksinę lovą ir kitokias brangenybes, kaip vienas afrikoniškas ministeris jau įsigijo, žinoma, iš gaunamos pagalbos iš užsienio dolerių, o pavaldiniai atsidurs į daug sunkesnę padėtį negu buvo valdant baltiesiems. Liberija jau beveik 100 metų yra nepriklausoma valstybė, o ten iki šiol tebėra vergija.

Baltieji gerai žino, kad Alžiro ekstremistų rankose ginklai yra gauti iš Maskvos, per kitas Afrikos valstybes, anksčiau gavusias nepriklausomybę. Praeis dar kiek laiko kol vienas paims valdžią į savo rankas. Ben Bella atvirai ruošia revoliuciją Afrikoje ir Azijoje. Jis pasidė 100,000 alžiriečių karių Izraelio valstybės panaikinimui. Castro pakvietė jį atvykti į Kubą ko jis neatsisakė. Sov. Sąjunga, nors ir pati jau

čia didelį maisto trūkumą, visgi pati pirmoji pasiuntė nemažą kiekį kviečių Alžirui.

Kadangi Afrikos naujosios valstybės didžiausią problemą dabar sudaro gyventojų aprūpinimas maistu ir kitokiomis būtiniausiomis reikmenimis, o Sov. Sąjunga, pati neturėdama, aprūpinti negali, todėl vilioja jas į neutraliųjų bloką. Sov. Sąjunga iš tų kraštų Maskvoje ir kitose komunistinėse valstybėse skubiai ruošia didelius būrius juodųjų propagandistų - komunistų, kurie ateityje, gaudami instrukcijas iš Maskvos, savo valstybėse kels neramumus, kol paims valdžią į savo -- komunistų reples.

Taikos propagandistai, stebėdami tės! Atsakykite! Per didžiausias pastangas ir kraują Afrikoje laimi laisvę, o tuo tarpu Vidurio ir Rytų Europos 100 milijonų gyventojų nuo 1939 m. laukia išsilaisvinimo dienos iš komunistinės vergijos. Kodėl Afrikos tautos išsilaisvina greičiau iš prispaudos kolonializmo, negu Europos senosios valstybės iš Maskvos replių-komunizmo?

K.M. Juozas Šarūnas

DIRVOS NOVELĖS KONKURSAUS

PREMIJA — 250 DOL.

TEMA. Autoriam suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinų mašinos rašymo puslapių spaudai, praleidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinos rašymo puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščio įteikti data: 1963 metų kovo mėnesio 31 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI. Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

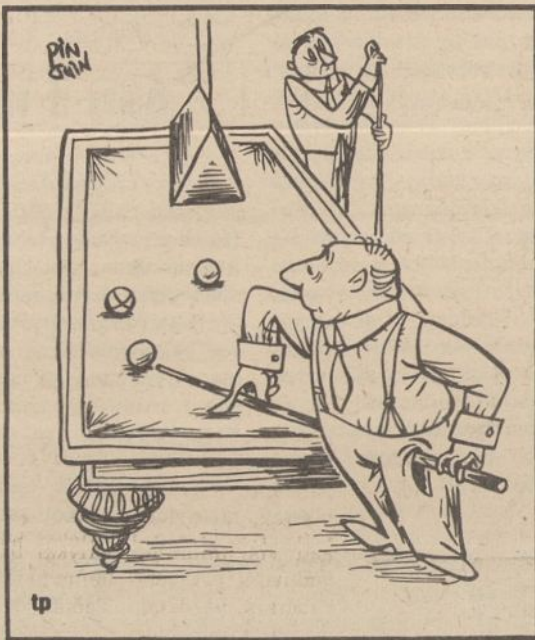
PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomajai mašinėlėi ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikra pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus — neatplėšti.

SALYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1963 m. Dirvos pavasario šventėje. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje, atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Nei autorius, nei kas kitas po sutikimo šio kūrinio negali spausdinti periodikoje, atskirai ar rinkinyje, o taip pat skaityti parengimuose, per radiją ar įrašyti į plokštelę, iš anksto negavęs konkurso skelbėjo leidimo. Tačiau autorius nenustato teisių premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną. Tas pats autorius konkursui gali atsiųsti ne daugiau, kaip dvi noveles.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI gažinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, ką rekomenduoti spausdinti. Jos sudėtis ir vieta bus paskelbta Dirvoje vėliau.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS

Be žodžių...

LIUDINININKAI PRIEŠ KOMUNIZMĄ

Adelaidėje įsisteigė piliečių iš už geležinės uždangos tarptautinis komitetas, kurio tikslas kelti viešumon komunizmo įvestą vergiją pavergtuose kraštuose ir atskleisti komunizmo ekspansiją Australijoje. Tarptautinis komitetas išsina ne kaip pabėgėlių ar emigrantų organizacija, bet kaip teisėti Australijos piliečiai, kurie turi pareigų, o taip pat ir privilegijų šiame krašte. Tarptautinis komitetas arba "Liudininkų Balsas" apie komunizmo ekspansiją nesirūša su jokia politine partija ir bendradarbiauja su visais, kuriems tas bendradarbiavimas pakeliamas. Šis komitetas rugsėjo 5 d. suruošė mitingą Adelaidės Town Hall.

Tą dieną 11 val. komiteto nariai, dalyvaujant kairiųjų tautybių atstovams padėjo vainiką prie žuvusių karių paminklo su įrašu: "Žuvusiems kovoje prieš komu-

nizmą". 8 val. vakare įvyko pats mitingas, pradėtas mišriam pabaltiečių chorui sugiedant "God Save the Queen". Dirigavo p. V. Šimkus.

Mitingą atidarė komiteto pirmininkas dr. J. Kryvovičia, kviedamas tylos minute pagerbti komunizmo aukas. Mitingui pirmininkauti paprašytas parlamento narys Mr. R. Millhouse. Pati Town Hall salė buvo dekoruota anglių, australų, bulgarių, kroatų, estų, latvių, lietuvių, lenkų, rumunų, slovakių ir ukrainiečių vėliavomis.

Susirinkimo pirmininkas pakvietė tautybių atstovus padaryti trumpus pranešimus apie komunizmo nusikaltimus. Kalbėjo

J. Aras. (Mūsų Pastogė)

• Adelaidės Lietuvių Teatras spalio 5 ir 6 d.d. pastatė 5 veiksmų komediją "Slidus pusmilijonis".

• Sydnėjaus lietuvių inžinieriai spalio 7 d. organizuotai apžiūrėjo naujai statomus Sydnėjaus operos rūmus.

• Vytautas Janavičius parašė ir Minties spaustuve išleido jo knygą "Pakeliui į Atėnus". Knygos tiražas — 200 egz.

• K. Kavaliauskas yra Sydnėjaus lietuvių choro dirigentas.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PProspect 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsiui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigūs ir skanus maistas.

Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviam. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Patogus susisiektis traukiniu ir autobusais.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

MOKAME

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.

MŪSŲ KOVA IR MŪSŲ SPAUDA

I-ojo Pasaulinio karo metu (1914-1918) spauda mūsų tautai tampa galinguoju ginklu, kuriuo sumaniai ir sėkmingai kovoama dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

A. Merkelis

Mūsų žymiųjų asmenybių monografijų autorius, dabar baigias rašyti Prezidento A. Smetonos monografiją, Aleksandras Merkelis tvirtina, kad "nuo tautinio atgijimo ligi pat nepriklausomos valstybės atstatymo lietuvių kultūriniam, visuomeniniam ir politiniam veikimui vadovavo spaudos žmonės. Iš 20-ties Lietuvos Tarybos narių, pasirašiusių Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo aktą, 18 laikraščių redaktoriai ar jų artimi bendradarbiai". (Lietuva Nr. 6).

Išėjimas spauda, nuėjusi ilgą ir įvairų savo istorijos kelią, turėjo kiek kitokias aplinkybes, kiek kitokius uždavinius ir skirtingas sąlygas. Tačiau metams bėgant, kad mūsų spauda nepasidarytų vien tik lietuvių egzistencijos žymė, privalo susirūpinti ir susidomėti ta kovos dvasia, kuria buvo vadovautasi Lietuvos nepriklausomybę atstatant.

Lygiai kaip anais laikais, taip ir dabar, į mūsų laikraščių redakcijas suplaukia ir susispiria lietuvių nuotaikos, jų pažiūros įvairias mūsų visuomeniniais, politiniais, kultūriniais klausimais. Tos pažiūros, į jas giliau pažvelgus, bent šiuo metu sudaro gana liūdną vaizdą. Nepalankios ir aplinkybės šviesesniai vaizdai susidaryti. Susirinko daug tulžies mūsų politinės kovos baruose. Tulžis ir stagnacija — du bendrakeleiviai.

Mes jau ir kultūrinių reikalų svarstymą iškeliame į neaptykant, nervingumo ir nenuoseklumo lygį, tai ką jau bekalbėti apie sritį, kur būtina akcija ir ryžtas, kur reikalingas pasišventimas ir vieningos kovos dvasia.

Be pretenzijų į valstybės Prezidento vietą, išėjimas spaudai vadovaujantieji galėtų įnešti daugiau šviesos, viltingesnių perspektyvų skaitančiajai visuomenei, jei jie sugebėtų rasti bendrų kelių, bendrų idėjų politinei stagnacijai išrauti ir įžiebtį ugnį naujam kovos ir atgimimo laikotarpiui.

Privalėtume užskleisti to laikotarpio lapą, kada, turėdami bendrą priešą, jį lyg užmiršę ignoruojame, o ieškome priešų ir didesnių neapykantos sąvųjų eilėse. Tą ignoranciją nieko nebuvo atsiekta. Per ją tik priešas atsiekė tai, kad atidarė plačiau burną ir pradėjo įžuliai veržtis į mūsų tarpą ir savo metoduose nesivaržė net ir mūsų tautiečių gyvybėmis.

"Kovoje už mūsų tautos laisvę spaudos vaidmuo buvo toks reikšmingas, jog vienas užsieniečių laikraštininkas yra pasakęs, kad Lietuva plunksna atkariauta valstybė" — sako A. Merkelis.

Na, ne vien plunksna. Ta plunksna — kraujuje mirkanti. Kraujas liejamas ir šiandien. Mes tik jam nebejautrūs, ar jo nebenorime matyti. Kol tai neliečia mūsų pačių kraujo... Bet, kolegos — Hannibalis prie vartų! Praregėkime patys ir leiskime visiems jį pajusti. Gal gi pamatysime, kad iš paviršiaus atrodo normaliu mūsų gyvenimas nėra nei normalus nei pateisinamas. Tokia gyvenimo sanprata nusikalstame sau ir savo tautai.

Toks tai jau ne išėjimų kelias, o pabėgimų. Pabėgimų nuo pareigos ir atsakomybės.

(j. č.)

AR IŠ TIKRŲJŲ LIETUVŲ MOTINA YRA TOKIA ŽIAURI?...
1962 m. spalio 5 d. Dirvos (Nr. 115) laišku skyrė buvo atspausdintas anoniminis laiškas viešo susirinkimo. Laiško autorė, pasirašiusi Lietuvė Motina, rašo apie 1962 m. rugsėjo mėn. 29 d. įvykusį Chicagoje tėvų ir motinų susirinkimą, kuriame svarstė klausimą: "Kazimierietės, lietuvių ir kas toliau?"

Iš aprašymo nežinoma, kur susirinkimas įvyko (minimas tik Chicago miesto), kiek buvo dalyvių, kas pirmininkavo, kas buvo įgaliojimas pasirašyti po padarytu kaltinimu seselės ir iš to išplaukiančių išvadų.

Todėl reikia manyti, kad Lietuvė Motina, viena pati davėvavo tame susirinkime ir slėpdamasi už uždangos parašė ką ji galvoja apie vienuolės seses. O geriausia atveju, tai galėjo įvykti pasikalbėjimas prie kavos puoduko, kur dalyvavo kelios motinos ir gal būtų tėvai.

Laiško autorė nori sudaryti vaizdą, kad ji kalba didelės dalies lietuvių tėvų ir motinų, arba net visų Chicagoje gyvenančių vardu.

O ar nebūtų buvę geriau, jei Lietuvė Motina ir to tariamo susirinkimo dalyviai būtų pirmiau nuėję pas seses ir išsikalbėję jiems rūpimais lietuvių klausimais.

Kodėl nepasirinktas tiesus kelias, o pradėtas pašaliniškas puolimas? Argi išsiaiškinimui, pasikalbėjimui yra uždarnos vienuolyno durys?

Žiauri esi Lietuve Motina ir keršto pilna. Suprantu Tavo patriotinius jausmus, suprantu norus, bet prieš ką nors svarbaus darant ar neapsimoka kelis kartus pergalvoti, pasikalbėti, parodyti savo lietuvišką ir krikščio-

nišką širdį ir meilę.

Seselės vienos pačios neišlaikys lietuviybės, jei mes, tėvai, patys nesyndinėjame tautiško kelyje.

Juk žinai Lietuvė Motina, kad lituanistinėje mokykloje mažėja mokinių skaičius, kad veikėjų vaikai jų nelanko, kad daugelio namų kalba nebe lietuviška, kad mes neiname į lietuviškas pamaldas. Paklausiu dar tavęs, ar priklausi Kazimieriečių seselių rėmėjų draugijai ir kiek iš viso iš to tariamo susirinkimo priklauso jai?

Nueik Lietuvė Motina į Marquette parko lietuvių parapijos mokyklą ir pasiklausyk, kaip seselės mokytojos rengia vaikučius pirmajai Komunijai. Apsidžiaugsi -- visus poterių ir įsakymus moko lietuviškai. Maža to, poterių (Tikiu į Dievą Tėvą) mokosi lietuviškai visi, nežinūrint kokios jie būtų tautybės.

Nueik ir pasiklausyk, kaip seselės moko lietuvių kalbos visus vaikus, kurie nelanko reguliarių lituanistikos klasių.

Nueik Vasario 16 d. į mokyklą ir pasiklausyk, kaip vaikai gražiai dainuoja lietuviškas dainas, kaip jiems pasakojama apie Lietuvą...

Nueik tą dieną į ligoninę ir pirmiausia užsuk į koplyčią, kur seselės ir ligoniniai susirenka pasimelsti už mūsų gimtąjį kraštą. Patiks, kai pamatysi altorių gražiai išpuoštą tautinėmis spalvomis.

Sutiksi seses, vienuoles, gydytojus ir daug personalo asmenų pasipuošusių tautinėmis vėliavėlėmis.

Sakai, turime nesinaudoti Kazimieriečių ligoninėmis. O, kad tavo žodis patektų tiesiai į Dievo ausį. O kaip gera būtų, kad mes lietuvių visados būtumėm sveiki ir nereikėtų praverti ligoninės durų.

Bet aš nebuvau tų laimingųjų skaičiuje. Neišsizadėk ir tu, Lietuvė Motina, tarbos ir lazdos. Ligoninėje aš išgyvenau lietuviškos dvasios pakilimą ir buvau laimingas, kad joje, o ne kur kitur teko ligos metu būti.

Čia pilna lietuvių gydytojų, gailingųjų seselių ir kito pagelbi-

Patarlės yra visuotinai pripažintos kaip tautų ilgaamžės patirties ir gilios išminties išraiška. Galbūt kaikiuros patarlės tokio pripažinimo nenusipelnė. Šiuo metu turime progos įsitikinti, kad daugelis mūsų tikrai nesame linkę sutikti su viena plačiai žinoma lietuviška patarle, anot kurios "kaip pavadinsi -- nepagadinsi". Ryškiausias pavyzdys -- aštrokas viešas ginčas dėl vašingtoniškos Lietuvos pasiuntinybės vyriausiojo pareigūno vadinimosi ir vadinimo.

Buvo pasisakyta, kad tas vadinimas ar vadinimas laikada neatitinka esamos teisinės padėties ir kad, toks būdamas, jis kaipgadiną.

Pasipriešinimų tokiame pareikimui buvo dvejopų. Vieni barėsi, kam iš viso toks nesvarbus reikalas paliestas viešai ir priekaištingai. Kiti skubėjo tikinti, kad vyriausio teisėtai veikiančios Lietuvos pasiuntinybės pareigūno vadinimasis Lietuvos Atstovu yra visiškai tvarkoj, nes jis gi iš tikrųjų yra Lietuvos atstovas. Deja, pasipriešinimuose ryškiau reiškesi karščiavimas, negu išmintis, ir dėl to savo keliu ištisa eilė dalykų vadinta ne visai tikrais vardais, kurie, jei ne pačius dalykus, tai bent nuomonėmis pasidalinimą irgi gerokai pagadino, ne pataisė.

Pirmosios rūšies pasibarmimai savaime nenuoseklūs, kadangi vien savo pasirodymu jau pabrėžė paliešto dalyko svarbumą. Nesvarbių ar nelabai svarbių dalykų laikraščiuose nuolat pasitaiko, tačiau dėl jų nekyla jokių audrų. Apie nesvarbius dalykus dažnas įdėmiai nei nepaskaito, o jei ir paskaito, tai čia pat ir užmiršta, kitkart net nespėjęs pasvartyti, vėta ar neverta buvo laikraščiu užimti vietą tuo menkos svarbos reikalu. O dėl kalbamojo dalyko atsirado atsišiepimų net keliuose laikraščiuose. Tas tik liudija, kad dalykas gana dangeliui atrodo svarbus, daugeliui (kai kas teigia, kad net tikstančiams lietuvių) ne vistik, kas apie jį kalbama. Bet, jei ne vistik, tai pridėra kalbėti taip, kad visi minimieji dalykai būtų vadinami pagrįstai jiems priderančiais vardais. Tačiau dažniausia taip nebuvo...

Štai vienas nusistebėjo, kaip žurnalistas taip staigiai galėjo pasidaryti teisiųjų normų ir diplomatinio protokolo žinovu. O juk čia, jei yra kuo stebėtis, tai vien tik tokiu nusistebėjimu. Nes, jei kas nėra tik apsišaukęs žurnalistas, o pagrįstai tuo vardu vadinasi ir kitų vadinamas, tai jis turi būti jo žurnalistinį reiškimąsi atitinkančios srities bent patenkinamo lygio žinovas: kitaip nebūtų pateisinimo jį laikyti ir vadinti žurnalistu. Lietuvos Atstovo titulo kritikos pradininkas (B. Raila) yra žurnalistas, jau Lietuvoje kone 10 metų dirbęs žymia dalimi tarptautinės politikos dalykų komentatorius. Taigi, jis yra turėjęs netik progos, bet ir būtino reikalo supažinti su tarptautinės teisės ir diplomatijos dalykais. Jis to mokėsi net ir didžiai autoritetingoje, specialioje tarptautinės teisės mokykloje Paryžiuje. Tai kas čia nuostabu, jei pasirodė žinąs tokį paprastą (ir be specialių mokslų įmanomą žinoti) dalyką, kaip tikroji Charge d'Affaires a.i. titulo reikšmė, arba tai, kad oficialioje vartosenoje titulo Lietuvos Atstovas nebuvo ir nėra.

nio personalo, kurių lūpose tik lietuvių kalba skambėjo.

Seselė vienuolė tik lietuviškai prabilavo ir parodydavo motinišką rūpestį.

Ligoninėje būdamas, savo vaikų mokytojas seselės vienuolės dažnai lankydamas, aš pamatiau ir pažinau jų taurią ir kilnią lietuvišką širdį. Tik dėl to aš išdrįsau Tau, Lietuvė Motina, į laišką atsakyti (straipsnis juk patalpintas laišku skyrėje) ir nesibijau tau pasisakyti kas esu, --

Vytautas Kasnėnas
Chicago

P.S. Būtų gera, jei iš viso turi drąsos ir sąžinės, kad pasisakytum kas tu esi Lietuvė Motina, o gal kartais subarзда ir vyriškom kelnėm pasipuošęs, tik garbingą Lietuvės Motinos vardą pasisavinęs.

Apie dalykus ir vardus

V. RASTENIS

Iš tikrųjų čia atramos reikia darytis ne tiek tarptautinės teisės dėsniuose ir ne tiek Lietuvos įstatymuose ar administraciniuose aktuose, kiek lietuvių kalbos gramatikoje, arba Pr. Skardžiaus Lietuvių kalbos vadove, skyrėje apie pareiginių žmonių pavadinimų rašymą. Ten (Vadovo 76 psl.) nurodyta, kad pareiginių žmonių pavadinimai rašomi didžiosiomis raidėmis (pir mutinėmis didžiosiomis) iškalose, spauduose, antspauduose, prašymuose, pareiškimuose, užuojautose, "ir kitur", bet spaudoje, pranešimuose, aplinkraščiuose tie pavadinimai rašomi mažosiomis raidėmis. Vadinasi, oficialūs pareiginiai pavadinimai titulai tam tikrais atvejais rašomi didžiosiomis pradinėmis raidėmis, kitais -- mažosiomis. Bet neoficialius pareiginius pavadinimus rašyti didžiosiomis pradinėmis raidėmis -- gramatinė klaida.

Nėra jokios nuodėmės stilistiniais ar kokiais kitokiais sumetimais pavadinti pareigūnų ir kokių nors neoficialiu titulu. Pavyzdžiui, nebūtų nieko nuostabaus tie pareigūnų paskaitytumėn parašyta, kad į vietinės lietuvių bendruomenės apygardinį atstovų susirinkimą atvyko Amerikos lietuvių bendruomenės prezidentas, vietoj Amerikos Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas. Tačiau keista atrodyti, jei krašto valdybos pirmininkas oficialią raštą pasirašytų kaip Amerikos Lietuvių Bendruomenės prezidentas, dar keisčiau -- jei ir Prezidentas būtų parašytas didžiąja P. Nes tai būtų "beleistrinio" pavadinimo vartojimas ten, kur vieta oficialiam titului, o didžiosios raidės rašymo atveju -- dar ir arba gramatinė klaida, arba sąmoningas nesamo titulo vartojimas kaip oficialaus. Ne tragedija, bet nerimtas pasielgimas bei pakankama priežastis kritiškoms pastaboms arba ironiškoms žypsenoms...

Panašiai yra su Lietuvos atstovo arba Lietuvos Atstovo titulu vartojimu. Ne naujiena, kad tikstančiams lietuvių ne tik vašingtoniškos Lietuvos pasiuntinybės pareigūnai (ne vienas, o visi, kiek tik jų tenai yra), bet ir visų kitų Lietuvos pasiuntinybių bei konsulatų pareigūnai yra neabejotini Lietuvos atstovai (mažąja raide), ir visiškai natūralu mums įvairuose raštuose bei kalbose juos taip vadinti, jei nėra reikalo specifikuoti, apie kurį iš jų konkrečiai kalbame, ar kvalifikuoti, kokio pobūdžio atstovas yra kalbamasis asmuo.

B.K. Balutis, visų mūsų akys neabejotinas Lietuvos Atstovas, oficialiai -- ministeris B.K. Balutis, dar oficialiau -- Lietuvos Nepaprastasis Pasiuntinys ir Įgaliojantis Ministeris Londone (arba Švento Jokūbo Kieme), prieš keliolika metų visus svetur atsidūrusius lietuvių ragino būti Lietuvos ambasadoriais. Niekas įsakmiai tokio raginimo (ir "pakėlimo" į ambasadorių rangą) neatmetė, dažnas ir stengiasi kaip nors tas pareigas eiti, ir nieko bloga, jei stilingai kalbėdami, kada vienas kitą pavadiname Lietuvos ambasadoriais. Bet argi nebūtų keista, jei kuris, rašydamas kokį viešą pranešimą ar atsišaukimą, imtų ir pasirašyti -- toks ir toks Lietuvos ambasadorius (ar dar "geriau" -- Lietuvos Ambasadorius)!

Beje, po pastarojo karo ambasadoriaus titulas daug plačiau vartojamas diplomatijoje visai oficialiai. Dabar net ir mažųjų valstybių daugumas jau turi nebe pasiuntinybes (Legations), o ambasadas (Embassies), ir pasiuntinybių net vardas iš neoficialios kalbos beveik dingsta. Lietuvos pasiuntinybė jau kada, dar ministeriui žadeiui gyvam esant, neoficialiuose pasikalbėjimuose dažnai amerikiečių ir kitų jau vadinta ambasada, o pasiuntinys -- ambasadorium. Prieš tą tendenciją taip vadinti mes nekovojom, bet patys neskubėjom sekti tą rangą mūsų pasiuntinybei. Ir joje pačioje niekam dar, berods, nėra atėję į galvą oficialiai pasivadinti ambasada bei ambasadorium ne tik santykiuose su kitais, bet ir santykiuose tarp lie-

tuvių. Jei vieną dieną išvystumėm kokį komunikatą iš Washingtono ar kurios kitos dar esamos Lietuvos pasiuntinybės, pasirašytą Lietuvos ambasadoriaus, turbūt daugumas nustebtumėm. Tiesa, būtų galima tarti, kad toks pasivadınimas negi ką pagadina, ir kad "mums eiliniams lietuviams jis yra Lietuvos reprezentantas -- taigi Lietuvos Ambasadorius", tačiau... Nemes "eiliniai lietuviai" teikiama ambasadorių titulus Lietuvos diplomatams, o iš pirmo išlūžęs toks titulas kitkart galėtų kailą net ir gerokai pagadinti.

Ar Atstovo titulas daug kuo skiriasi nuo Ambasadoriaus? Žinoma, šiaip jau to žodžio reikšmė ne tokia speciali, "neutralsnė". Bet Lietuvos Atstovas (didžiąja A) -- sąvoka ne tik neutrali, o ir plati: ji lengvai apima betkokią rango atstovo sąvoką, neišskiriant ne tik ambasadoriaus, bet gal net ir vyriausybės nario, vyriausybės galvos ar net valstybės galvos, reprezentuojančio valstybę svetur. Todėl tokio titulo oficialus pavartojimas (tegu tikrai ir savųjų tarpe) neišvengiamai turi implikacijų, dėl kurių yra pagrindo padaryti kritiškų pastabų, ir yra pagrindo atitinkamiems asmenims dėl tokių pastabų rimtai pagalvoti, bet nér pagrindo už tokias pastabas akis draskyti, juo mažiau pagrindo už jas grasyti "raudoniems pardsdavėliu" antspaudu. Jeigu pareiginių pavadinimų "pataisymais" tikrai būtų galima kaip nors pagerinti Lietuvos reikalus, tai gal turėtų būti konsultų bei konsulatų pavadinimus kaip nors pagražinti ir tituluoti ne konsulais, ne generaliniais konsulais, o kodėl gi ne, pavyzdžiui, įgaliojantis ministrai, arba ir ambasadoriais, arba dar daugiau galinčiais reikšti Lietuvos atstovais? Bet čia bene bus jau kiekvienam aišku, kad rimčiau atrodo, kai dalykai (taigi ir institucijos bei jų pareigūnai) vadinami tikraisiais vardais, nustatytas teisėtis oficialia (tegu ir gerokai nepalankiai susidėsčiusia ar iš dalies ir mūsų pačių sudėstyta) tvarka.

Beje, pačioje šio klausimo iškilimo pradžioje buvo padarytas diplomatinių ir karinių laipsnių bei pareigų pavadinimų palyginimas. Panašumo yra. Kaip karininkai šalia pavadamų ir atšaukiamų pareigų turi suteikiamus ir normaliomis aplinkybėmis nebeatšaukiamus laipsnius, taip pat šalia pareigų turi laipsnius (rangus) ir diplomatai, tik čia pasitaiko dar sudėtingesni atvejai. Kilus kalbai ta tema, gal visiems gali būti įdomu įsidėmėti, kad šiuo metu Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono yra pareigūnas, kurį visai teisėtai, oficialiu pagrindu, dera vadinti ministeriu. Tai dr. S.A. Bačkis,

pakeltas į tą rangą Lietuvos diplomatijos šefo S. Lozoraičio aktu (kaip ir generalinis konsulas P. Daužvardis, neseniai pakeltas iš konsulo rango). Paryžiuje dr. Bačkis ir oficialiai tuo titulu buvo vadinamas. Dabartinio Lietuvos pasiuntinybės Washingtono reikalų vedėjo (griežtai oficialiai -- tik laikinio, bet be oficialiai nustatytos laikinumo ribos) J. Kajecko diplomatinis rangas yra pasiuntinybės patarėjas (angliškai -- Counsellor of Legation, prancūziškai -- Conseiller de legation, vokiškai -- Legationsrat) į šį rangą jis, iš pasiuntinybės sekretoriaus rango irgi tapo pakeltas prieš daugelį metų Lietuvos Diplomatinio šefo S. Lozoraičio aktu. Lyginant su kariuomene, ši padėtis yra panaši, lyg pulkininko laipsnio karininkui einant divizijos vado pareigas, jo padėjėjas yra brigados generolo laipsnio karininkas. Niekas nesugrūdina, jei tokiu atveju kas abu tuos karininkus neoficialiai tituluoja generolais, bet ir tai išeina lyg ir koks priekaištas, kad padėtis kažkaip ne normali. Blogiau, jei kas ima patikūniškai divizijos vado pareigas einantįjį tituluoti generolu, o generolą padėjėją tik pulkininku ar šiaip vado padėjėju: provokuojamas visuotinis neįaukumas...

Taigi, dalykų vardai, vartojami netiksliai ar ne vietoj, kartais šį tą gadina: patarlė ne visada išmintingai pataria. Geriau verstis tikraisiais vardais.

VOKIETIJOJE TEISIAMAS SOVIETŲ ŽUDIKAS

Bogdan Stašinskij, Maskvos įsakymu nužudęs ukrainiečių emigracijos vadus prof. Lev. Rebet ir Stefaną Banderą, šiuo metu teisiamas Karlsruhe teisme, Vak. Vokietijoje.

1961 m. pabėgęs į Vakarų B. Stašinskij prisipažino, kad pabėgėję jį paskatinusi ta aplinkybė, kad jis jautėsi Maskvos uždavinius atlikęs ir nebereikalingas. Be to, jautęs pavojų iš savo "darbdavių" pusės, savo "per daug žinąs".

1956 m. sovietinių saugumo organų jis buvo pasiųstas į Vakarų išsėnipinėti Vak. kariuomenės koncentraciją, o tik vėliau gavęs uždavinį nužudyti ukrainiečių emigracijos vadus. Tą uždavinį jis taip vykusiai atliko, kad kurį laiką buvo galvojama, jo tiek Rebet, tiek Banderą buvo įvykdę savižudybę.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS, sekretorius

CHICAGO PHONE242-4395
SUBURBAN PHONE656-6330

JAUKIOJ ŽMUIDZINŲ PASTOGĖJE

Pranys Alšėnas

Lietuvos Konsulatas Kanadoje, o taip lygiai — Nepr. Lietuvos reprezentantas šiame krašte, Gen. Konsulas dr. J. Žmuidzinai ir jo nuoširdžioji Ponia, dail. H. Žmuidzinienė, — mano kaimynai. Gyvenam toj pačioj gatvėj, mus skiria tik keletas namų.

A. a. Lietuvos Konsului Kanadoje Vytautui mirus, ilgesnį laiką čia lietuviai pabuvome nebereprezentuojami oficialaus asmens. Tik dar neseniai, vos keletas mėnesių, susilaukėm vėl savojo Konsulo. Per tą trumpą laiką lietuvių, kaip ir kitų mūsų kaimyninių kraštų — latvių ir estų konsulatų — susilauka dar vieno didelio ir gražaus laimėjimo. Kanados vyriausybė, Min. Pirm. John Diefenbakerio vadovaujama, pripažino Pabaltijo konsulatams lygiai tokias pat teises, kokias turi ir visų kitų kraštų konsulatai. Tuo džiaugiamės ir didžiuojamės.

Spalio 8 d., paausotų medžių lapų ir besišypsančios rudens saulės išvilioj, pakeliui į High Parką, p. p. Žmuidzinai užsuko pas mane. Gi grįždamas iš parko — dr. Žmuidzinai dar kartą užbėgo, atitraukė mane nuo rašomosios mašinėlės ir parsivedė pas save. Tai buvo antrasis mano vizitas jaukioj p. p. Žmuidzinų pastogėj.

Abu p. p. Žmuidzinai — meno žmonės. Vyras rašytojas, Ponia — dailininkė. Tad šiuo kartu — konsulato darbų, užsimojimų ir rūpesčių tema — neteko neužsiminti. Visas vakaras praėjo metu gerėjimosi ženklo. Ir kur gi kitaip? Žmuidzinų butas — tikra meno galerija.

Vos įėjus į naujo, erdvaus buto patalpas, pastinka tave dail. J. Dagys su savąja medžio skulptūra, dail. A. Dargis — sugrąžina meno technikos juoda-balta dviem dalykais — Trimitininkų ir atriumojančių labai impresingų plačiaragių jaučių. Ten ir mūsiškis veteranas dail. Pranas Domšaitis, Kuršių kopų sūnus, šiuo metu perkopęs per 80 m. amžiaus, dabar gyvenąs P. Afrikoje, atstovaujamas su nostalgiko stiliaus gamtovaizdžiu, supamu tamsių debesų; ties saliono durimis — randame ir pusę kelionės padariusį į abstraktizmą J. Pautienį, gi Konsulo darbo kabinete — žinomas mūsų saržistas, dail. J. Penčyla, dabar gyvenąs, berods, Kolumbijoje su šeimininko šaržu ir kit.

Tai — svečių lietuvių dailininkų kūrinių p. p. Žmuidzinų bute. Bet gi daugiausia kūrinių visuose kambariuose — tai pačios šeimininkės, dail. H. Žmuidzinienės. Pradėsime nuo vyro kabineto. Sienoj — lietuviškos — šienogrėbėlės, atžengiančios lauką, koridorij — poroj nedidelių paveikslėlių — lietuviškos tautinės rūbais (labai jau kruopštus ir pre-

ciziškas darbas), valgomajam — pora natūrmortų — kriaušės, ananasai, gėlės. Viskas kaip natūro. Tai natūralistinio meno pavyzdžiai.

Kiti gi, ypač salone susirikiavusieji šeimininkės meno darbai — jau vidurystarpnatūralizmo ir abstraktizmo. Labai intriguojantys vėliausieji dail. H. Žmuidzinienės kūriniai — tai "Kosmos", kuris esąs ir sukurtas kosmologinės literatūros prisiskaičius (ir, galbūt, zodiako vaizduotės pasekmės). Ypatingi mįslingas kitas paveikslas — tai "Pasaulio sutvėrimas". Aukštybėse, rodos, žiūri Viešpats visagalinčia akimi, o pasaulis — jau tveriasi, ritasi tarytum iš milžiniško kiaušinio ir, nors dar viskas chaotiška, bet aplinkui — formuojasi kontūrai gyvenimiško pasaulio dalių. Spalvos — deriningos ir paveiklo kompozicinis vaizduotės planas — labai patrauklus.

Dailininkė, atrodo, išmokusi į dalykus žiūrėti nebe iš šono ir ne iš įprastinės natūralumo panoramos, bet "kitaip". Taigi, bežengianti irgi abstraktizmo keliu. Ji išmokusi jau žiūrėti į tapybą pro kitokią prizmę.

Štai, dar vienas jos paveikslas su eile spalvose besivituojančių ir žaidžiančių tarytum impresingų kūgių. Ir kas tai? Gi eglės miškas, pažūrėjus į jį... iš apačios į viršų...

Prisiverčiau šeimininkę dailininkę paklausti:

— Kaip gi čia buvo, Ponia? Juk jūs, bent dauguma mūsų dailininkų, mokėtės natūralistinėse meno mokyklose ir studijavote tokias pat krypties meno akademijose, tad kaip čia dabar pasinėšėte abstraktizmo keliais?

— Taip, tas tiesa, — sutiko šeimininkė, — studijavom natūralistinėse mokyklose ir natūralistinė aplinkumoj. Bet gi — ir tada jau buvo Čiurlionio paveikslai. Taigi...

Apžiūrėję ir pasigerėję menu ir besivaizdinami išprovokavom ir šeimininką pasirodyti su savąja kūryba. J. Žmuidzinai yra išleides atskirų knygų, dalyvavęs lyrika liter. metraštyje "Gabijs" ir dar turis medžiagos rankraščiuose.

Jis paskaitė prozinį beletristikos dalykėlį apie gimtojo kaimo upeliukštį (tai tikrai su didele doze lyrikos prozoje kūrinys), na, pagaliau, (dar provokuojamas) — paskaitė ir "pusiau abstraktų" eilėraščių apie "Pasaulio pabaigą". (Kaip matome, žmona sukurė paveikslą apie "pasaulio sutvėrimą", o vyras — parašė eilėraščių... apie pasaulio pabaigą!)

Neįsiminiau to eilėraščio turinio, bet jis puikiai ir, netgi viltingas, ypač mums, lietuviams. Autorius, berods, sapnuoja: žemė — iškrypusi iš savo tako (nenuostabu, po tiek at-

minių bombų sprogdimų...) Ji susikulia su kitais orbitos kūnais ir pasaulis... baigiasi. Tačiau jis — dar jaučiasi gyvas, O (charakteringa ir viltinga!) — netgi ir tuo tragiškuoju momentu — "iš kažkur atklysta lietuviška daina"...

Netruko prabėgti puikus vakaras malonių šeiminių glėbių ir atėjo laikas skubėti į namučius.

Visais namų, automobilių ir kitais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co." duoda 15-25% nuolaidos geriems mašinų vairuotojams.

Mūsų "REAL ESTATE" įstaiga yra narys "NORTH-WEST MULTIPLE LISTING SERVICE".

A T S T O V A S
VYT. SENKUS
WO 1-6820
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Buvusių Nepriklausomos Lietuvos policijos pareigūnų Krivulės klubo metinio susirinkimo Chicagoje dalyviai. Pirmoje eilėje iš dešinės: Algirdas Kaulėnas-Laisvosios Lietuvos vyr. redaktorius, Povilas Dirks-Krivulės klubo pirmininkas, ir trys Červenės mirties žygio kankiniai Pijus Švelnys, Juozas Žičkus ir Jonas Gabrusevičius.

KRIVULĖS SUSIRINKIMAS

Nepriklausomoje Lietuvoje spalio 2-ji, Angelių Sargų diena buvo ir mūsų šauniosios policijos šventė.

Laiko, karo ir priešų prarintų buvusių Nepriklausomos Lietuvos policijos pareigūnų gretos, Chicagoje, susibūrė į "Krivulės" klubą ir tęsia Nepriklausomoje Lietuvoje sukurtas tradicijas.

Spalio 7 d. Jaunimo Centre, Chicagoje, įvyko metinis "Krivulės" klubo susirinkimas. Susirinkime dalyvavo ir trys policijos pareigūnai: Jonas Gabrusevičius, Juozas Žičkus ir Pijus Švelnys, per stebuklą išlikę gyvi iš Červenės mirties žygio.

DIRVA METAMS
KAINUOJA TIK
10 DOLERIŲ

Pagrindinę kalbą pasakė "Laisvosios Lietuvos" laikraščio vyr. redaktorius Algirdas Kaulėnas. Jis kankinuos lietuvių palygino su Buridano asilu, kuris tarp dviejų kupetų šieno, nežinodamas katra pasirinkti, pastipodavo. Esą ir lietuvių, kurie nežina katra kupetą pasirinkti: amerikoniškąją ar lietuviškąją.

Perrinkta klubo buvusioji valdyba su energinguoju Povilu Dirksiu priešaky. Perrinkta ir revizijos komisija.

Diskusijose paaikškėjo, kad kai kurie laisvojo pasaulio lietuviškieji laikraščiai, nors ir paprašyti, vistiek nesiliauja vadinę "Krivulę" "buvusių policininkų" o ne "buvusių policijos pareigūnų" klubu, lyg tuo norėdami pažeminti buvusius policijos valdininkus, to klubo narius. Taip pat nusiskusta, kad tą sekmadienį per pamaldas, jezuitų koplyčioje, kunigas per pamokslą nė vienu žodžiu neužsiminė apie policijos pareigūnų šventę.

V.A. Račkauskas

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIČIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Whiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambassador Vermouth 5th \$0.98

Vertė J. P. Palukaitis

(76)

Janscis ir Reinoldas, drebėdami savo šlapiuose nuo prakaito drabužiuose, buvo skubiai išgubenti į kiemą ir patalpinti į ten laukusį AVO sunkvežimį. Vienas AVO vyras užėmė vietą priekyje, šalia šoferio, o Grafas, Kokas ir dar vienas AVO vyras sulipo užpakalin, pasidėjo ant kelių šūviui paruoštus ginklus ir budriai sekė abu kalinius. Akimirka vėliau šoferis užvedė motorą, sunkvežimis pajudėjo ir po kelių sekundžių atsідūrė už vartų, praslinkdamas pro pagarbą atiduodančius sargybinius.

Grafas išsitraukė žemėlapi, trumpai jį pasižiūrėjo ir vėl įsikišo atgal. Po penkių minučių praėjo pro Janscij ir Reinoldą, atidarė langelį į šoferio būdelę ir pasikalbėjo su šoferiu.

— Už penkių šimtų metrų nuo šios vienos kairėn atsišakoja lauko kelelis. Įsuk į jį ir važiuok, kol pasakysiu sustoti.

Už minutės automobilis sulėtino tempą, išsuko iš plento ir šokinėdamas, svirdinėdamas važiavo siauru keleliu. Po desimties minučių Grafas atsistojo ir pasižiūrėjo mašinos užpakalin, lyg ieškodamas tam tikros vietos, ir netrukus atrodė, kad jis tą vietą radęs. Jis įsakė mašinai sustoti ir iššoko sniegan, o paskui jį — Kokas ir dar vienas AVO vyras. Paklusę nedviprasmiškai mojuojančių

šautuvų vamzdžių reikalavimų, iš automobilio taip pat išlipo ir Janscis su Reinoldu.

Grafas automobilį buvo sustabdęs tankaus miško viduryje, prie mažos aikštelės. Jis dar kažką įsakė, ir šoferis išnaudojo mažą aikštelės erdvę automobiliui apsukti. Sunki mašina įklimpo nelygiame paviršiuje, tačiau kelių nulaužtų šakų po paskutiniaisiais ratais ir stipriai priremusių rankų pagalba jis vėl greit atsідūrė ant kelio, atsuktas ton pusėn, iš kur buvo atvažiavęs. Šoferis sustabdė motorą ir išlipo, tačiau Grafas įsakė jam užvesti motorą ir palikti jį veikiantį, nes tokiame šuniškame šaltyje, paaikšino jis, vėliau motoras galįs ir neužsivesti.

Ir tikrai, buvo šurpiai šalta. Janscis ir Reinoldas, vis dar savo šlapiuose drabužiuose, drebėjo visais kūnais, lyg drugio krečiami. Ledinis oras nudažė ausis ir nosis raudonai ir mėlynai ir baltai, kvapas sudarė prieš burnas tirštus debesis, tyliame šaltyje sklisdamas lėtai, lyg dūmai.

— Na, vyrai, paskubėkite! — įsakė Grafas. — O gal norite visi kartu čia sušalti? Kokai, pasaugok abu tuos vyrus. Ar galiu tamsta pasitikėti?

— Visiškai! — atsakė Kokas, piktai išsišiepdamas. — Mažiausias pajudėjimas, ir abu nudėsiu.

— Neabejoju, — Grafas žiūrėjo į jį, kažką galvodamas. — Pasakyk, Kokai, kiek žmonių iš tikrųjų nugalbijai per savo gyvenimą?

— O jau daug metų, kai nebeskaičiuoju, — paprastai atsakė Kokas.

— Už tai neabejotinai turės būti atlyginta, — dvi-prasmiškai pasakė Grafas. — O kiti paimekite po kastuvą. Turiu darbo, kuris jus sušildys.

— Kastuvus, drauge? — paklausė vienas AVO vyrų nesuprasdamas. — Tiems... tiems kaliniams?

— O gal tamsta pagalvojai, kad aš ketinu čia užvesti šiltadarį? — šaltai paklausė Grafas.

— Ne, žinoma, ne. Aš tik pagalvojau, kad tamsta vis dėlto buvai komendantui pasakęs... norėjau pasakyti, kad pagalvojau, jog mes važiuojame į Budapeštą... — vyras susimaišė ir nutilo.

— Tamsta pagalvojai, — įsiterpė Grafas. — O tuo tarpu galvojimas, drauge, yra pats paskutinis dalykas, kurio iš jūsų pageidaujama. Einam, vyrai, o tai visi čia susalsim. Ir nebijokite, jums nereikės žemės kasti — tai vistiek neįmanoma, kol žemė sušalusi į akmenį. Maža duobelė miške, kur daugiau sniego, mažas griovelis sniege ir... na, atrodo, bent Kokas pradeda suprasti.

— Taip, drauge! — sušuko Kokas ir išsišiepdamas apsilaižė. — O gal man leistumėte...

— Tu žmonių skausmams paruošti galą? — pertraukė Grafas. — Prašau, jei tik pageidaujate. Ją reiskia du daugiau ar mažiau, kai tamsta vistiek jau nežina, kiek buvo iš viso?

Jis dingso su kitais trim AVO vyrais miške, anapus aikštelės, ir net tokiame kristališkai tyrame, garšą toli skleidžiančiame ore jų balsai pasiliekančiams silpnėjo ir silpnėjo, kol teliko tik tolimas, silpnas murmesys. Grafas su savo žmonėmis turėjo būti neįėjęs labai toli į mišką. Tuo tarpu Kokas savo mažų, piktų akių ne akimirkai nenukreipė nuo kalinių, ir Jansciui su Reinoldu buvo per daug aišku, kad jis ir mažiausią judesį išnaudotų priešdangai spustelėti nuleidkliui automato, kurį jis lyg žaislėlį laikė savo milžiniškose letenose. Tačiau jie nesuteikė jam tokios dangsties: jie stovėjo kaip statulos ligi drėbulio, kurio jie nepajėgė nuslopinti.

Po kurio laiko iš miško vėl išlindo Grafas, pirštinėmis dauždamas blizgančių batų aulius ir ilgos milinės skvernus, kad pašalintų prikibusį sniegą.

— Darbas greitai eina pirmyn, — paskelbė jis. — Dar dvi minutės, ir galėsime vykti pas mūsų draugus. Ar tuodu tvarkingai elgėsi, Kokai?

— O, taip, — pasakė Kokas balsu, kuriame buvo aiškiai girdimas nusivylimas.

Nesvarbu, drauge, — paguodė jį Grafas. Jis Koko užpakalyje vaikštinėjo ten ir atgal, rankomis dauždamas šonus, kad apšiltų. — Tamstai neteks ilgai laukti. Tik gerai juos saugok, neišleisk nė akimirkai iš akių. Beje, kaip tamstos sveikata šiandien?

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Inž. Pijaus J. Žiūrio vardu Lietuvių Fondui aukojo: J. ir P. Variakojai — \$20.00, J. D. A. Kregždės — \$10.00, J. Jakštas — \$10.00, dr. J. Yčas — \$25.00. Iš viso gauta \$185.00. Aukos (ir pačias mažąsias) priima ir šį reikalą bendru susitarimu tvarko: St. Barzdukas, 1209 Melbourne Rd., Cleveland 12, Ohio.

* AKTORIUS STASYS PILKA po savo rečitalio Clevelande apsisotęs pas p.p. Karpus, turėjo progos pasidalinti mintimis teatrinės kultūros tema su eile tuo klausimu besidominčių asmenų. Savo viešnagės proga akt. St. Pilka aplankė eilę pažįstamų, jų tarpe Juozą ir Aldoną Stempužius ir Alfonsą ir Oną Mikulskius.

ALTS SUSIRINKIMAS

A.L. Tautinės Sąjungos Clevelando 12 skyriaus nariams primename ruošti dalyvauti skyriaus narių visuotiniame susirinkime Dirvos patalpose, sekma-dienį, spalio 21, tuoj po pamaldų. Bus priėmimas naujų įsirašiusių narių šių metų bėgyje, pasiinformavimas apie buvusį ALTSTarybos ir skyrių atstovų suvažiavimą, aptarsime platesnį A. Smetonos monografijos vąjį. Taipgi kurie dar nesumokėję skyriui už šiuos metus, turėsit progą tai padaryti.

Susirinkimas bus įvairus ir įdomus.

Valdyba

DĖMESIO! PAJAMOS!

Rytinėje dalyje (prie Woodhill) Kennedy Ave., 2 dvigubi namai ant 1 sklypo, 1 gaso pečius, 1 garažas, 230 dol. pajamų. Įkainuotas 16,500 dol. Parduo-da savininkas, susitarimui skambinti telefonu SK 2-1098. 9808 Kennedy Ave. (iš Woodhill). (119, 120, 121)

FOR EFFECTIVE REPRESENTATION SETH TAFT FOR STATE SENATOR

Sponsored by Non-Partisan Citizens Committee for Seth Taft for State Senator, Dr. T. Keith Clennan and Alfred A. Benesch, co-chairmen.

UŽSAKYKITE GEĖS TELEGRAFU
Geļes visoms progoms — vedyboms, laidotuŗems ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

ŠVIESŲS REIŠKINIAI RESPUBLIKONŲ PARTIJOS PAŽIŪROSE Į TAUTYBIŲ ASPIRACIJAS

Spalio 11 d. Sheraton-Cleveland viešbutyje Clevelando respublikonų partijos tautybių komiteto vakarieneje, kurioje dalyvavo kandidatas į Ohio gubernatorių J. A. Rhodes, kandidatas į JAV Senatorius M. Briley ir kandidatas į Clevelando miesto burmistrą W.W. Brown, išryškėjo naujas aspektas, nauji ir reikšmingi partijos programos bruožai, kurie susirinkusiuose tautybių atstovuose paliko gilų įspūdį.

Ypatingai W.W. Brown pakartotinai reiškiama mintys, kad į pokario ateivius iki šiol klaidingai buvo žiūrima, kaip į antros klasės piliečius, aliužijos į jų pajėgumą, jų kančias ir aspiracijas, į kurias ypatingai vietos politikai nekreipdavo jokio dėmesio, visa tai dabar apverčiama aukštyne kojom.

W. Brown pareiškė suprantas kodėl naujieji ateiviai vertina demokratines institucijas ir naudojasi privilegija balsuoti, nes jie supranta, ką reiškia tos lais-

vės nustoti. Jis taip pat įsitikinęs naujųjų ateivių aukštu moraliniu ir kultūriniu lygiu, jų politiniu jautrumu ir jų kritiškumu žvelgiant į tos ar kitos partijos principus.

Tautinių grupių interesai greičiau turės įtakos Washingtono sluogsnams, jei tie interesai bus pradami derinti iš lokalinės bazės, arčiau viens kitą pažįstant ir viens kitą suprantant. Tautinių grupių laisvės supratimas ir laisvės vertinimas turėtų būti pavyzdžiu visiems, tuo labiau, kad JAV užsienio politika, ypatingai šiuo metu, nėra daug vilčių teikianti. Būdinga, kad šiais metais Clevelando miesto vadovybė visai nekreipė dėmesio į Pavergtų Tautų Savaitės minėjimą.

-- "Mes neturime pamiršti mūsų ryšių su Europos kultūra. Tautybių įnašas padarė mus geresniais, suteikė galimybes

geresniai gyvenimui ir praturtino mūsų kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą".

Tai retai girdimi žodžiai lokalinio pobūdžio priešrinkiminėse kalbose.

Lygiai taip pat tautybių aspiracijoms artimų žodžių nepagalėjo ir M. Briley, pareiškęs nuostabą, kad Kongresas baigė savo priešatostoginę kadenciją neįsteigęs pavergtų tautų reikalams komisijos.

Vakarienes metu prie garbės stalo sėdėjo ir svečiams buvo pristatyti šių metų iškiliųjų Clevelando piliečiai, mūsų Ona Jokubaitienė ir čekų laikraščio Novy Svet redaktorius Vaclov Hyv-nar.

Po vakarienes, lietuvių atstovai turėjo progos dar privačiai išsikalbėti su M. Briley, respublikonų komiteto nariais ir kitų tautybių spaudos atstovais.

Tenka pripažinti, kad respublikonų partijos ryšių gilinimas su tautybių grupėmis įgauna pastovesnių žymių, nei tai būdavo ankstesniuose priešrinkiminių laikotarpiuose.

Prezidento Antano Smetonos monografijai garbės prenumeratos ir paprastos prenumeratos jau renkamos.

Garbės prenumerata — \$25.00 ir daugiau. Paprasta prenumerata — \$10.00.

Norintieji tą didelį leidinį užsiprenumeruoti, čekius siųskite Dirvai.

Garbės prenumeratoriai gaus geresniais viršeliais įrištą numeruotą leidinį su pažymėta savo pavarde.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO NAMAI - JŪSŲ NAMAI

Visi kviečiami lankytis ir jaukiai praleisti laiką.

Klube veikia skaitykla, kurioje rasite beveik visus lietuviškus laikraščius ir žurnalus, penktadieniais galite klausyti radijo valandėles bei pasistiprinti bulviniais blynais ir kitokiais valgiais.

6835 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio EX 1-1143

VILTIES SPAUSTUVĖ
6907 Superior, Cleveland 3, Ohio, HE 1-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungtinėje Valstybėje ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kitokius leidinius. Jei norite turėti gerai iliustruotą leidinį, kreipkitės į mus.
- Patarnauja organizacijoms, firmoms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blankai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaitomybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose — reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

TAI BUVO TAIP SENIAL... Būrelis lietuvių tremtinių Alpėse.

V. Bacevičiaus nuotrauka

REMKIME LITUANUS

Šiais lietuviška veikla aktyviais Maironio metais, kada tiek daug kalbama apie milijono dolerių fondą, ateinantį Kultūros Kongresą ir galimybes kaip išplėsti Lietuvos laisvinimo bylos idėją svetimtaučių tarpe, karts nuo karto, pasigirsta silpnas LITUANUS žurnalo pagalbos šaukimas. Šaukia jis į kiekvieno lietuvių širdį prašydamas aukos. Jau aštunti metai kai LITUANUS skelbia Lietuvos bylą iš-eivijoje. Jį rasime beveik visose laisvojo pasaulio universitetų ir kitų aukštojo mokslo institucijų bibliotekose; jį randame pas senatorius, kongreso atstovus ir kitus aukštus valdžios pareigūnus. Daug jo egzempliorių yra išdalinta tiems žmonėms vel-tui.

Iki šiolei LITUANUS leidimas buvo įmanomas tik tauriosios lietuviškosios visuomenės pagalba kuri savo aukomis jį parėmė. Tam tikslui lietuviškas studijuojantis jaunimas periodiškai rengdavo piniginius vėjus, kurių metu visuomenė gaudavo progos įrodyti savo gerus norus šiam reikalui.

Štai ir dabar LITUANUS iš-das išseko ir vėjus yra būtinas reikalias. Todėl ir vėl lietuviškas studijuojąs jaunimas nuoširdžiai kreipiasi į visus lietuvius iš-eivijoje tinkamai įvertinti šį reikalą ir prisidėti prie vėjus savo nuoširdžia auka.

Vėjus vyksta visą š.m. spalio mėnesį. Aukos prašome siųsti šiuo adresu:

LITUANUS
916 Willoughby Ave.
Brooklyn 21, N.Y.

LITUANUS VAJAUS CENTRINIS KOMITETAS

DIRVOS METINĖS ŠVENTĖS
PROGA AUKOJO:

S. Giedrikas 5,00
V. Miškinis 2,00
K. Silūnas 5,00

ELIZABETH

RUDENS ŠVENTĖ

Kiekvienais metais lietuviai skautai Elizabete rengia Rudens Šventę. Geresniam pasisekimui atsiekti paprastai čia surenkamos stipriausios jėgos svečių ir klausytojų patenkinimui. Reikia pasakyti, kad Elizabeto skautai ir skautės yra judri ir gerai susitvarkiusi lietuviška organizacija. Jie aktyviai prisideda prie įvairių tautinių bei religinių švenčių pažyminimo. Tiek berniukų tiek mergaičių vadovai skautybės darbui yra rimtai atsidėję ir tuo būdu jie dirba pozityvų lietuviškos darbą mūsų priaugančios kartos labui. Lietuvių skautai ir skautės bene ar nebus vieni iš judriausių ir veikliausių iš Elizabeto lietuviškų organizacijų. Džiugu pažymėti, kad visuomenė paprastai atsilanko į jų parengimus ir tuo paremia jų lietuvišką veiklą.

Šiais metais Rudens Šventė bus nepaprasta tuo, kad meninę programos dalį sutiko atlikti "Rūtos" ansamblis, vadovaujamas prityrusio dirigento muziko Algirdo Kačanausko. Šis meno vietas pastaruoju metu yra pagarsėjęs netik Rytinėse Valstybėse, bet taip pat neseniai koncertavo ir mūsų šiaurės kaimynams Kanadoje. Jų pasisekusi viešnagė buvo gražiai atžymėta Kanados lietuvių spaudoje. "Rūtos" ansambliui akomponuoja Liudas Stukas, kuris kartu dainuoja kaip solistas. "Rūtičių" repertuaras yra gausus ir sumaniai maestro Kačanausko išbalansuotas. Kiekvieno skonio klausytojas gali lengvai susirasti savo širdžiai malonią bei artimą dainą. Prieš ansamblio programą skautai ir skautės atliks trumpą savo pačių jėgomis padarytą programėlę.

Programai pasibaigus vyks šokiai ir veiks gausus lietuviškų valgių bufetas su gavinančiais gėrimais. Kaip ir visuomet, taip ir šiais metais, tikimasi skaitlingo visuomenės atsilankymo. Turėdami moralinę bei materialinę paramą lietuvių skautai galės ir toliau dirbti svarbų bei naudingą lietuviškos darbą Dievui ir Tėvynei.

Siekiant teigiamų rezultatų, šventei rengti yra sudarytas rengimo komitetas į kurį įeina: A. Bitėnas, A. Bružėnas, A. Bartienė, Z. Baublys, K. Kaspariūnas, A. Jarmas, kun. J. Pragulbickas ir J. Vėblaitis.

Šis Rudens Šventės koncertas įvyksta spalio 27 d. šeštadienį 6:30 val. vakare, Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second Street, Elizabeth, N.J.

KAS IR KUR?

• Lietuvos Diplomatinijos šefas S. Lozoraitis, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos pakviestas, dalyvavo P. E. T. delegacijoje, kuri sekė Europos Tarybos Patariamiosios Asamblėjos darbus Strasburge. Grįždamas iš Strasburgo S. Lozoraitis buvo susostojęs Šveicarijoje, pasitarti su Pasiuntinybės patarėju Dr. A. Geručiu.

• Dr. Arvydas Klierė su žmona Birute pastoviai apsigyveno Pasadena, Calif., kur jis gavo darbą Jet Propulsion Laboratorijoje. Dr. Klierė dirba ateities planavimo, t. y. erdvės skraidymo srityje. Ten pat dirba ir dr. Algirdas Avižienis. Abu jaunieji mokslininkai yra aktyvūs akademinės skautijos veikloje.

• Dail. Alfonsas Dargis savo dailės darbų parodą Rochesterio Universiteto Bibliotekos patalpose susilaukė nepaprasto atsilankių dėmesio. Tas dėmesys atsispindi ir spaudos recenzijose, kuriose iškeliama dailininko naujas stilius, perduodant mažus ali-jinius paveikslus paprastomis formomis. Jo mosaikinės sugestijos primena stiklą, o tai nėra stiklas. Tačiau, anot recenzentų, Dargis iškilius savo kokybe, pasireiškiančia nepamainomoje ir nepakartojamoje misterijos ir džiaugsmo kombinacijoje, savo darbų gilume, išbaigime ir subtilume. Kiekvienam žiūrovui kyla pasigėrėjimo jausmas jo priėjimu prie temos ir spalvų panaudojimo. Nors paveikslai skirtini prie abstrakčių, nenuslepamos lieka ir formos, figūros ir net gėlės.

Dailininkas Alfonsas Dargis studijoje darbo metu.

• Lietuviai dailininkai, norį dalyvauti Kultūros Kongreso metu ruošiamoje meno parodoje, kuri bus š. m. lapkričio mėn. 21-25 d. Chicagoje, Čiurlionio Galerijoje, turi atsiųsti raštu žinias apie siunčiamus parodoti kūrinius. Žiniuose turi būti pažymėta kūrinių autorius, pavadinimas, adresas, atlikimo technika (aliejinė tapyba, akvarelė, keramika, skulptūra ir t.t.).

Galima siųsti ne daugiau kaip du darbus. Atsiųstieji kūriniai bus peržiūrėti jūry komisijos, kurią sudaro dailininkai — pirm. V. Petravičius ir nariai J. Pautie-nius ir P. Kaupas. Žinias apie kūrinius siųsti laiku, kad jos pasiektų Chicago, ne vėliau kaip spalio 26 d., o kūriniai būtų gauti Chicagoje ne vėliau kaip lapkričio 2 d., 1962 m. Kiekvienas dailininkas kartu su žiniomis gali išsiųsti ir kelias savųjų darbų fotonuotraukas, kurios pagal galimybes bus panaudotos kataloge, arba spaudoje.

• Daivos ir Romo Kezių pirmagimis sūnus buvo pakrikštytas Algio-Antano vardu rugsėjo 29 d. Apreiškimo par. bažnyčioj, Brooklyn. Nuotaikingoj krikšty-nų puotoj dalyvavo apie 70 artimųjų.

DETROIT

Iškilmingas Detroito Lietuvių Namų atidarymas įvyks spalio 27 d.

Detroito Lietuvių Namų Draugija spalio mėn. 4 dieną perėmė iš Čekų Sakalų namų valdymą ir priežiūrą. Juozas Kiaulėnas paskirtas namų priežiūrėtoju.

Remonto darbai artėja prie pabaigos ir spalio 27 dieną rengiamasi iškilmingam namų pašventinimui ir

Korporacijos Neo-Lithuania bendrosios sueigos, įvykusios spalio 7 d. Dubysos patalpose, Chicagoje, "senųjų" korporantų stalas.

atidarymui.

Šia proga Namų Valdyba išleido atsišaukimą į Detroito visuomenę, kuriame kviečia visus tuojau prisidėti prie skolų išmokėjimo ir remonto išlaidų padengimo, pasidarant tų namų dalininkais ir sumažinant nuosimčius. Taip pat visi kviečiami rengtis į namų atidarymo koncertą-balių, į kurį įėjimas su visomis vaisėmis kainuos 8 dol., o moksleiviam tik 4 dol. Žadama puiki muzika ir kitos staigmenos. (jg)

Detroito lietuviai įsijungia į savanorišką darbą remti George Romney kandidatūrą į Michigano Gubernatorius

Artėjant rinkimams į Michigano Gubernatorių s Detroito lietuviai nutarė sudaryti lietuvių būrėlį George Romney kandidatūrai į Michigano Gubernatorių remti.

Tam tikslui sudarė Komitetą kuris pasivadino "Romney Volunteers" Lithuanian-American for Romney Committee. Komitetą sudaro šie asmenys: Pirmininkas — Joseph P. Uvick, pavaduotojas — Algirdas Ambrose, vicepirmininkas — Eugenia Gurskis, M. D., vykdomasis sekretorius — Jonas Gaižutis, sekretorius — Feliksas M. Motuzas, kasininkas — Joseph Peters, D. D. S., spaudos ir propagandos direktoriai — Jonas Krisčiūnas, Vladas Pauža, Mary Sims ir Vacys Urbonas.

Komitetas numato artimiausiu laiku kviesti visų lietuvių susirinkimą, išaiškinant kodėl remtina George Romney kandidatūra į Michigano Gubernatorių.

E. CHICAGO

Rudens lapų balius

Š. m. spalio mėn. 27 d., 8 val. vakaro ALT S-gos Chicago, East Chicago ir Cicero skyriai rengia Rudens lapų balius. Balias įvyks jaučioje švedų Karaliaus salėje (West 79 ir Hoyne pietinis kampas "Vasa").

Programoje operos solistas Jonas Vaznelis, akomponatorius pianistas Alvydas Vasaitis.

Jauki šokių muzika. Skanūs užkandžiai, įdomios kitos linksmybės.

Įėjimas pavieniui asmeniui 5 doleriai. Porai 8 doleriai. Studentams 3 doleriai. Šalia salės didelė automobiliams aikštė. Tik pirmą kartą Rudens Lapų Balias šitokioje europietiško stiliaus salėje.

Kviečiame visus vienminčius su savo svečiais ir pažįstamais atsilankyti.

(ja)

AUGA NEOLITUANŲ ŠEIMA

Spalio 7 d. Dubysos svetainėje, Chicagoje įvyko paskutinė, prieššventinė korp. Neo-Lithuania bendroji sueiga.

Arti šimto korporantų gyvai svarstė su artėjančia lapkričio 11 diena susijusius klausimus. Norima šią 40-ties metų nuo korporacijos įsteigimo sukaktį atinkamai atžymėti. Korporacijos šventė įvyks lapkričio 10 d., kaip ir praėjusiais metais, toje pat Midwest viešbučio salėje. Džiugu pažymėti, kad šiais jubilėjiniais korporacijai metais į senjorus bus pakeltas rekordinis juniorų skaičius. Jaunieji korporantai savo skaičiumi jau pradeda lenkti senuosius. Tik senieji vis dar atrodo yra aktyvesni už jaunuosius korporacijos gyvenime. Šventei tvarkyti išrinkti senieji patyrę "vilklai": Edvinas Balce-

ris, Juozas Žemaitis ir Petras Vėbra. Tačiau šį kartą jaunieji labai gyvai reiškė savo norą aktyviau dalyvauti Dirvoje ir tuo reikalu išsivystė gyvos diskusijos. Mečys Valiukėnas pranešė apie paruošiamuosius darbus korporacijos gyvenimo 40-čiai atžymėti Dirvoje ir kitoje laisvojo pasaulio periodinėje lietuvių spaudoje. Jau eilė straipsnių gauta, kiti pasižadėję greitai jiems pavestus parašyti straipsnius prisiųsti.

Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriaus išdininkei Danguolei Balcerytei, sukurusiai šeimą, korporacijos vardu dovaną įteikė Chicago skyriaus pirmininkas Rimas Staniūnas. Dovaną nuo savęs dar įteikė Rima Košubaitė.

Ir taip, po vasaros atostogų vėl visi draugai susirinkę korporantai turėjo progos kultūringai savo tarpe pabendrauti ir vieni kitus arčiau pažinti.

V.A. Račkauskas

KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!

"Jaunųjų" korporantų stalas neolitanų sueigoje.

V.A. Račkausko nuotrauka

Lietuvių jūrų skautų ir skaučių vasaros stovyklos užbaigimo posėdis drauge su skautų tėvais ir rėmėjais, įvykęs spalio 7 d. Jaunimo Centre Chicagoje. Garbės prezidiume iš kairės sėdi: F. Kurgonienė, dr. Balukas, dr. Biežis, O. Biežienė, V. Vijeikis, A. Vijeikienė, kun. J. Vaišnys, H. Plaušinitienė, E. Vengianskis, K. Kuraitytė, L. Šlėnys, A. Aglinskis ir V. Motušis.

V.A. Račkausko nuotrauka

LIETUVIS KUNIGAS — ISRADEJAS

"Du Bois Courier-Express" rašo apie Du Bois St. Juozapo bažnyčios kleboną padėjėją kun. Balį Liubauską, kuriam Patentų Įstaiga pripažino ir patvirtino dar vieną naują išradimą. Kun. Balys Liubauskas jau pagarsėjo kaip "patentų kunigas", nes jo liuoslaikio "silpnųbė" — ieškoti naujų išradimų ir patobulinimų.

Tie jo išradimai daugiausia reiškiasi bažnytinių ir bažnyčioje kunigų naudojamų aprangos objektų tobulinimu.

Kun. B. Liubauskas JAV atsidūrė 1939 m. kaip Lietuvos delegacijos narys Tarptautinėje parodoje. Prasidėjęs karas sukludė jo grįžimą į Lietuvą.

Kun. B. Liubauskas savo jaunystėje pasireiškė ristių ir rutulio stumimo sporto šakose.

Šiuo metu, atliekamu nuo tarnybos Bažnyčiai laiku, jis išnaudoja laiką ieškodamas naujų išradimų, piešimu ir medžio raiziniams. O be to, daugelis JAV firmų ieško kontaktų ryšium su jo išradimais.

• Tautosakininko J. Būgos surinktas knygas, periodiką, rankraščius, magnetines juostas bei aparatus velionio žmona ir sūnus, tarpininkaujant jo mokslo dienų prieteliui Aleksandrui Dunduliui, atidavė Pasaulio Lietuvių Archyvui. Kai gautoji medžiaga bus suregistruota ir surūšiuota, bus pranešta per spaudą suinteresuotų žiniai.

• Stasys ir Leokadija Vilinskai, iš Windsor, Conn., į Lietuvį Fondą įnešė 100 dolerių, tuo tapdami pilna-teisiais fondo nariais.